

הגמרא מבארת את החידוש שבכל אחד ואחד: **הפוזין גדר בפני**
בְּהֵמָה חֲבִירוֹ ויצאה וברחה, חידש בו רבי יהושע שחייב בדיני שמים,
 מהו **דְּתִימָא** – סבור היית לומר שפִּינָן דְּלִמְסַתְרִיהָ קא – כיון שעומד
 הוא הכותל להסתר, וכפי שהעמדנו למעלה, על כן **מָה עָבִיד** – מה
 עשה. וּבְדִינֵי שָׁמַיִם נמי – גם כן לא ליחייב, קא מְשַׁמַּע לָן רבי יהושע
 שחייב. **הַבּוֹפֶה קָמְתוּ שֶׁל חֲבִירוֹ** בפני הדליקה, נמי – גם כן יש לחוש
 שחייב בדיני שמים, מהו **דְּתִימָא לִימָא** – שיאמר אותו אדם שעשה
 זאת **מִי הָיָה יִדְעָנָא דְּאֵתִינָא** – האם ידעתי שתבוא דִּיחָ שְׁאִינָה מְצוּנָה
 ותבעיר את הקמה, וּבְדִינֵי שָׁמַיִם נמי – גם כן לא ליחייב, קא מְשַׁמַּע
 לָן. וְלִרְבֵּי אִשֵּׁי דְאָמְרֵי נָמִי טָמוֹן אִיתְקַר – וגם לרב אשי שהעמיד
 שמדובר שהטמין את הקמה ובכך פטר את המבעיר מלשלם לניזק, גם
 כן יש לבאר, מהו **דְּתִימָא** שיטען אותו אדם **אֲנִי** – אני לא הזקתיך
 כלל, אלא אדרבה **כְּפִינִי בְּסוּתִיהָ נִיחָלָךְ** – כיסיתי אותה עבורך שלא
 תשרף הקמה באש במהרה, וּבְדִינֵי שָׁמַיִם נמי – גם כן לא ליחייב, קא
 מְשַׁמַּע לָן שחייב. וְהַשּׁוֹכֵר עָרִי שֶׁקָּרָה להעיד על חבירו, נמי – גם כן יש
 בו חידוש, מהו **דְּתִימָא לִימָא** – שיאמר אותו אדם שאין לחייבו משום
 שהלא **דְּכָרִי הָרֵב וְדְכָרִי הַתְּלִמִּיד** כשהם סותרים זה את זה, דְּכָרִי
 מִי שׁוֹמְעִין, בתמיהה, כלומר שדבר ברור הוא שלא היה לעדים ששכר
 להתפתות לו (ושהוא התלמיד) אלא לשמוע בקול הקב"ה (ושהוא הרב)
 שאסר להעיד עדות שקר, והיה להם שלא להעיד וּבְדִינֵי שָׁמַיִם נמי –
 גם כן לא ליחייב על חטא שחטאו הם מרצונם, קא מְשַׁמַּע לָן שאף על
 פי כן, כיון שגרם לכך, חייב בדיני שמים. וְהַיּוֹדֵעַ עֲדוּת לְחֲבִירוֹ וְאִינוּ
 מְעִיד לוֹ, נמי – גם כן יש בו חידוש, מהו **דְּתִימָא** שנפטר, מהו
 שיכול אותו אדם לטעון **מִי יִזְכֵּר דְּכִי הָיָה (אִתִּינָא) מְסַתְרִינָא** ליה
הָיָה מוֹדָה – מי יוכל לדעת בודאות שאם הייתי מעיד לו לתובע היה
 הנתבע מודה ומשלם, ונמצא שהפסדתי לו ממון, דְּלִמָּא הָיָה מְשַׁתְּבֵּעַ
 לְשִׁקְרָא – שמה היה הנתבע נשבע לשקר ונפטר, וּבְדִינֵי שָׁמַיִם נמי –
 גם כן לא ליחייב, קא מְשַׁמַּע לָן שגם בזה חייב בדיני שמים:
 שנינו במשנה, נעל את הדיר כראוי ונִפְרָצָה כותל הדיר פְּלִילָה, או
 שִׁפְרָצוֹה לְטָמִים – שודדים בו, ויצאה הצאן והזיקה, פטור בעל הצאן,
 מכיון ששמר על צאנו כראוי:
 הגמרא מבארת באיזה אופן פטור כאשר נפרצה בלילה: **אָמַר רֵבָה,**
 מה שנאמר שנפרצה בלילה פטור בעליה מנזוקה, והוא שְׁחִתְרָה
 הבהמה תחת הכותל והפילה אותו, שאנוס הוא בכך. מדייקת הגמרא:
אָבָל אם לא חִתְרָה, אלא נפל הכותל מעצמו, **מָאִי**, חֲתִיב בנזיקה של
 הבהמה, וקשה, **חֲתִיב דְּמִי** – באיזה כותל מדובר, **אִילִימָא** שמדובר
בְּכּוֹתֵל בְּרִיא וְחֹזֵק, כִּי לא חִתְרָה אלא נפל מעצמו, **אֲמַאי** – למה הוא
 חֲתִיב, **מָאִי הָיָה לִיה לְמַעֲבָר** – מה היה לו לעשות שנפל הכותל, **אֲלָא**
 ודאי מדובר בְּכּוֹתֵל רָעוּעַ, ולכן אם נפל ויצאה הזיקה חייב, מעתה
 קשה, כִּי – כאשר חִתְרָה הבהמה תחתיו והיא זו שהפילה אותו, **אֲמַאי**
פְּטוֹר בנזוקה, הלא **תְּחִלְתּוֹ בְּפִשְׁעָה וְכֹפֵל בְּאוֹנוֹ** הוא, שהוא
 מצידו פשע בבהמה שהניח אותה במקום שהכותל רעוע, אולם לבסוף
 אירע מאורע אחר שלא היה עליו להשמר ממנו, והוא חתירתה תחת
 הכותל, ואנוס הוא בכך. ואם כן **תְּנִיחָא לְמָאן דְּאָמַר** שאם תְּחִילְתּוֹ
בְּפִשְׁעָה וְכֹפֵל בְּאוֹנוֹ פטור הוא על הנזקים שבאו מכך, כיון שסוף
 סוף הנזק אירע באנוס, ולכן הוא פטור כאן, שהלא יציאתה היתה
 בחתירה, **אֲלָא לְמָאן דְּאָמַר תְּחִילְתּוֹ בְּפִשְׁעָה וְכֹפֵל בְּאוֹנוֹ** חֲתִיב,
 כיון שהוא מצידו פשע בדבר, אף שהנזק לא נגרם בפועל אלא באנוס,
מָאִי אִיבָא לְמִיטָר – מה נבאר כאן, ומדוע פטור הוא.
 הגמרא מעמידה את דברי רבה שהם נטובים על ענין אחר: **אֲלָא**
מִתְּנִיתִין שפטרה את בעל הבהמה שיצאה מהדיר כאשר הכותל נפל,
 מדובר בה בְּכּוֹתֵל בְּרִיא, ונפילתו היא אנוס ולכן הוא פטור כשנפל
 ויצאה ונִפְלִילָה לא חִתְרָה תחת הכותל ולא מפני מעשיה נפל, וְכִי
 אִיתְקַר דְּרָבָה אִסִּיפָא אִיתְקַר – ודברי רבה שנאמרו, על המשך דברי
 המשנה נאמרו, שנאמר שם שאם תְּנִיחָה, את הבהמה, בְּחִמָּה, או

בְּכּוֹתֵל רָעוּעַ, ובסתירתו לא הפסיד את הבעלים כיון שעומד הוא
 להסתר.
אָמַר מֶר, הַבּוֹפֶה קָמְתוּ שֶׁל חֲבִירוֹ בְּפִנֵּי הַדְּלִיקָה פטור מדיני אדם
 וחייב בדיני שמים. מבררת הגמרא: **חֲתִיב דְּמִי** – באיזה אופן מדובר,
אִילִימָא שמדובר בְּמִטְיָא לִיה – שכשכפפה הגיעה הדליקה לקמה
 בְּרוּחַ מְצוּנָה, בְּדִינֵי אָדָם נמי נחייב שהרי בידיו הבעיר בה האש, **אֲלָא**
 מדובר בְּמִטְיָא – שהגיעה הדליקה לקמה בְּרוּחַ שְׁאִינָה מְצוּנָה, שאין
 לחייבו בדיני אדם כיון שאי אפשר היה לו לדעת שתבוא רוח זו. רב
 אשי מבאר באופן אחר: **וְרַב אִשֵּׁי אָמַר, טָמוֹן אִיתְקַר** – מדובר שהוא
 בעצמו לא שלח בידיו את הבעירה, אלא שהזיקו בטמון, שבעת שראה
 את דליקה מתקרבת כיסה אותה בסדינים, ובכך פטר את המבעיר
 שאינו חייב בטמון. וחייב בדיני שמים מִשּׁוּם דְּשִׁוְיָה – שעשה את
 הקמה טָמוֹן בְּאִשׁ, ובכיסויו גרם להפסיד את בעליה ולפטור את
 המבעיר:
אָמַר מֶר, הַשּׁוֹכֵר עָרִי שֶׁקָּרָה להעיד על חבירו, פטור מדיני אדם וחייב
 בדיני שמים. מבררת הגמרא: **חֲתִיב דְּמִי, אִילִימָא לְנַפְשִׁיהָ** – לשוכר
 עצמו, שפלוני חייב לו ממון, ועל ידי עדותם הוציא מחבירו ממון שאין
 מגיע לו, הלא **מָמוֹנָא בְּעִי שְׁלוּמִי** – ממון שקיבל שלא כדון עליו
 להשיבו לבעליו, וּבְדִינֵי אָדָם נמי יִתְיַיב, **אֲלָא** מדובר ששכרם להעיד
 שפלוני חייב ממון לְחֲבִירָה – לחבירו, וחבירו הוא שקיבל את ההמון
 שלא כדון.
 אמר מר, וְהַיּוֹדֵעַ עֲדוּת לְחֲבִירוֹ שפלוני חייב לו מעות, וְאִינוּ מְעִיד לוֹ,
 פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים. מבררת הגמרא: **בְּמָאִי עֲסָקִין** –
 במה המדובר, **אִילִימָא** שמדובר בְּכִי הָרִי – בשני עדים שלא העידו
 עדות הידועה להם, **פְּשִׁימָא** שחייב בדיני שמים, שהלא דין דְּאִוִּיִּיתָא
 הוא שעליהם להעיד, שנאמר (ויקרא ה א) וְהָיָה עַד אוֹ רָאָה אוֹ יָדַע
 אִם לא יָגִיד וְנִשְׁאָר עוֹנוֹ, ומדובר בפסוק בשני עדים, **אֲלָא בְּחֵד** – בעד
 אחד, שמחייב את הנתבע שבועה בלבד, וחייב בדיני שמים משום
 שיתכן שהיה הלה נמנע מלהשבע והיה משלם, ובכך שנמנע להעיד
 גרם להפסיד את התובע.
 הגמרא תמחה על דברי רבי יהושע: וְתוֹ לִימָא – והאם אין עוד היוקים
 שהעושה אותם פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים ואף הם נמנו
 בברייתות, וְהָאִיבָא – הלא ישנו היוק נוסף שדינו כך (סִימָן לחמשת
 הדברים שהגמרא מונה להלן, הַעוֹשֶׂה בְּסֵם וְשִׁלְיָה חֲבִירוֹ נִשְׁכָּר),
 ששנינו בברייתא, הַעוֹשֶׂה מְלָאכָה בְּמִי חֲמָתָה – מי אפר פרה אדומה,
 כגון שהשתמש בהם כמשקולות ושקל כנגדם דברים אחרים בכף
 מאזניים, וּבְפִתְרָה חֲמָתָה – פרה אדומה, שהפסיד אותם במלאכה
 שעשה, שמענתה אינם כשרים עוד, שְׁפָטוֹר מְדִינֵי אָדָם, משום שהיוק
 שאינו ניכר הוא ואינו נחשב נזק, וְחֲתִיב בְּדִינֵי שָׁמַיִם. וְהָאִיבָא, ששנינו
 בברייתא, הַנּוֹתֵן סֵם הַמּוֹת בְּפִנֵּי בְּהֵמָה חֲבִירוֹ ואכלה אותו ומתה,
פְּטוֹר מְדִינֵי אָדָם וְחֲתִיב בְּדִינֵי שָׁמַיִם. וְהָאִיבָא, הַשּׁוֹלֵחַ אֶת הַבְּעֵרָה
בְּיַד חֶרֶשׁ שׁוֹמֵה וְקָמָן והבעירו בה חפציו של אדם אחר, **פְּטוֹר מְדִינֵי**
אָדָם, כיון שאין שליח לדבר עבירה, וְחֲתִיב בְּדִינֵי שָׁמַיִם. וְהָאִיבָא,
 הַמְכַבֵּיעַ את המבהיל את חֲבִירוֹ, כגון שתקע לו בקולו באוזנו פתאום,
פְּטוֹר מְדִינֵי אָדָם, כיון שלא עשה מעשה בגופו, וְחֲתִיב בְּדִינֵי שָׁמַיִם.
וְהָאִיבָא, נִשְׁכָּרָה בְּרוּחַ בְּרִשׁוֹת הָרֵבִים וְלֹא סִלְקָה מִשָּׁם, או נִפְלָה
נְמִלּוּ בְּרִשׁוֹת הָרֵבִים וְלֹא הִעֲמִידָה, וְנוֹתְרוּ שָׁם וְנִתְקְלוּ בָהֶם אֲחֵרִים
 וניזוקו, **רַבִּי מֵאִיר מְחִיב בְּהִיזָן** – במה שהזיקו שברי הכד והגמל
 הנופל, וְחֲקָמִים אֲמִירִים, **פְּטוֹר בְּדִינֵי אָדָם וְחֲתִיב בְּדִינֵי שָׁמַיִם**, ולמה
 לא מנה רבי יהושע בברייתא גם את הדברים הללו. מיישבת הגמרא:
אִי, מִיָּהָ אִיבָא מוֹכָא – אכן ישנם דברים נוספים שהעושה אותם
 פטור בדיני אדם וחייב בדיני שמים, וְהֵינִי – ואלו הארבעה שמנה רבי
 יהושע אֲצִמְרִיבָא לִיה – הוצרכו לו להוכיחם משום שיש בהם חידוש,
 מהו **דְּתִימָא שְׁבָדִינִי שָׁמַיִם נמי** – גם כן לא ליחייב, קא מְשַׁמַּע לָן –
 משימענו רבי יהושע שהוא מתחייב בדיני שמים.

המשך ביאור למסכת בבא קמא ליום שלישי עמוד א

1 שְׁמַסְרָהּ לְחֵרֶשׁ שׁוּטָה וְקָטָן, וַיֵּצֵתָהּ וְהִזְקָהּ, חַיִּיב, וְעַל זֶה אָמַר רַבָּה
2 וְאֶפִּילוֹ חֲתָרָה גַם כֵּן חַיִּיב. וּפִירוּשׁ הַדָּבָר, שֶׁלֹּא מַבְעִיָּא הֵיכָא – בַּמָּקוֹם
3 דִּלְאִי חֲתָרָה, אֵלֹא יֵצֵא מִפְּנֵי שֶׁהִנִּיחָהּ בַּחֲמָה, שְׁחַיִּיב כִּיּוֹן דְּכוּלָּהּ
4 בַּפְּשִׁיעָה הוּא, שֶׁלֹּא הִיָּה לוֹ לִהְנִיחָהּ שֵׁם, אֶלָּא אֶפִּילוֹ חֲתָרָה נִמְי –
5 שֶׁלֹּא יֵצֵא בַּדֶּרֶךְ רִגִּילָה אֵלֹא שְׁחֲתָרָה תַּחַת הַכוֹתֵל וְנָפַל, מֵהוּ דִּתִּימָא
6 – סְבוּר הֵייתָ לֹמֵר שְׁהוּיָא לָּהּ – שֶׁנֶּחֱשַׁב הַדָּבָר תַּחֲלִילָתוֹ בַּפְּשִׁיעָה, בִּכְךָ
7 שֶׁהִנִּיחָהּ בַּחֲמָה, וְסוּפּוֹ בְּאוֹנָם, בִּכְךָ שֶׁלִּבְסוּף חֲתָרָה, וְלִסְבוּר שִׁפְטוֹר

8 יִפְטוֹר כֵּאֵן, קָא מַשְׁמַע לָן דְּכוּלָּהּ פְּשִׁיעָה הִיא, מֵאִי טַעָמָא – וּמַהוּ
9 הַטַּעַם לַזֶּה, מִשּׁוּם דְּאָמַר לִיָּה הַנִּזְק לִבְעַל הַבַּהֲמָה, מִיַּדַּע יָדַעְתָּ דְּכִיּוֹן
10 דְּשִׁבְקָתָהּ בַּחֲמָה כָּל טַעֲדִיקָא דְּאִיתָ לָּהּ לְמִיעֲבֹד עֲבָדָא וְנִפְקָא – הֵלֹא
11 יָדַעְתָּ שְׁכִיּוֹן שֶׁהִשְׁאֲרָתָהּ אוֹתָהּ בַּחֲמָה שֶׁהִיא תַּעֲשֶׂה אֶת כָּל הַתַּחְבּוּלוֹת
12 שֶׁתּוּכַל בְּכַדֵּי לִצְאָתָהּ, וְגַם מֵה שְׁחֲתָרָה, הָרִי זֶה מִפְּנֵי שֶׁהַחֲמָה הַפְּרִיעָה
13 לָהּ, וְאִין זֶה נֶחֱשַׁב אוֹנֵס, וְחַיִּיב:
14 שְׁנִינוּ בַּמִּשְׁנָה, הוֹצִיאָוּהָ לְסֻטִּים, לְסֻטִּים חֲיִיבִין:

בבא קמא דף נו עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עזו והדר" (ליום שלישי) קסה

מקשה הגמרא, **פשיטא** שהליטסים חייבים בנזקי הבהמה, דבין
דאפקיה – שהוציאה במשיכה מרשות הבעלים על מנת לגזלה,
קניא לה – עומדת הבהמה, **ברשותיהו** – ברשות הלסטים, **לכל**
מילי, – לכל ענין, בין להתחייב באונסין ובין להתחייב בנזקיה. מתרצת
הגמרא, **לא צריכא**, החידוש של המשנה שהליטסים חייבים בנזקיה,
אינו באופן שמשכחה מרשות הבעלים, אלא **דקמו לה באפה** – שעמדו
בפניה מכל צד עד שהוכרחה לילך לקמה לאכול, והחידוש הוא שאף
שאין הבהמה עומדת ברשותם להתחייב בכל נזקיה כבעלים, מכל
מקום חייבים בנזק זה כיון שהם גרמו לה להזיק, **כי הא** – כמו, **דאמר**
רבה אמר רב מתנה אמר רב, **המעמיד את פהמת חבירו ומוליכה על**
קמת חבירו, ואכלה הבהמה מן הקמה **חייב המעמיד לשלם את נזקי**
הקמה. וקשה, שאם הכוונה שהוא **מעמיד אותה ממש בידיו**, שאחזה
והוליכה לקמה, **פשיטא** שחייב, ולא הוצרך רב להשמיענו דין זה, אלא
לא צריכא דקם לה באפה – שעמד בפניה מכל צד ומתוך כך
הוכרחה לילך לקמה לאכול. וכן הוא גם הביאור במשנתנו,
שהליטסים קמו לה באפה ולא העמידוה בידים, ואין חיובם משום גזל
אלא משום שגרמו לה להזיק.
הגמרא מביאה ביאור אחר בדברי רב:
אמר ליה אביי לרב יוסף הרי בהבישה במקל אמרת לן – פירשת לנו
את דברי רב, שמדובר שעל ידי שמכה בה במקלו הולכת ואוכלת
בקמת חבירו, והחידוש של רב היה שהכשה במקל גם היא כמשיכה
להיות גזלן על ידה. ונתחייב בכך בשמירת נזקיה, ולא משום שגרם את
ההזיק, ולפי זה נפרש את האמור במשנתנו שכשהוציאה **הלסטים**
חייבים בנזקיה, **נמי** – מדובר גם כן **דבהבישה**, וחיובם משום גזל ולא
משום שגרמו את ההזיק, ולפי זה החידוש במשנה הוא שהכשה במקל
מועיל גם כן כקנין משיכה:
שינוי במשנתנו שאם **מסרה** – את הבהמה, **לרועה**, **נכנס** **הרועה**
תחתיו, להתחייב בשמירת נזקיה וכו':
הגמרא דנה בהמשך האם יש להביא ראיה ממשנתנו לדין שומר
שמסר לשומר. ועיקר סוגיא זו בבבא מציעא (לו.-): והנידון הוא
כששומר מסר לשומר אחר, אם נפטר השומר הראשון ממה שהיה
חייב קודם שמסר לשני, או שמתחייב לשלם לבעלים בכל אופן.
בגמרא הובאה מחלוקת בין רב לרבי יוחנן, ונאמרו שני טעמים להחייב
את השומר הראשון לשלם, או משום שיכול המפקיד לומר אין רצוני
שיהא פקדוני ביד אחר, ונמצא שפשע השומר במה שמסר את הפקדון
לאחר, או משום שאומר לו המפקיד שאתה לבדך נאמן עלי בשבועה
ולא השומר השני.
הגמרא דנה בביאור המשנה: **אמר** – דנו בענין זה חכמים, מה שנאמר
במשנה שנכנס הרוע תחתיו, יש לברר **תחתיו דמאן**, כלומר, מי
נתחייב בשמירתה במסירה זו, **אילימא** – אם נאמר, שהכוונה היא
לתחתיו דבעל פהמה, והיינו שנכנס השומר תחת הבעלים להתחייב
בנזקיה, קשה **דתננין תרא ומנא** – שהרי כבר שינוי פעם אחת דין זה,
דתנן לעיל (מוד): **מסרו** – הבעלים, **לשומר חנם ולשואל לנזשא שךר**
ו- שומר שךר ולשוכר, **פולין נכנסו תחת הפעלים** להתחייב בנזקיה,
ומדוע שנה התנא שוב דין זה במשנתנו. מתרצת הגמרא: **אלא כוונת**
המשנה שנכנס הרועה **תחתיו דשומר**, שמסר הבעלים לשומר,
והשומר מסרו לשומר אחר, והשמיעתנו המשנה **לשומר קמא אפטר**
ליה לגמרי משמירת נזקיה, והבעלים יכולים לתבוע את הנזק רק מן
השומר השני. מקשה הגמרא: **לימא** – שמה נאמר, שמשנה זו **תיתיהו**
תיובתא דרבא – תהיה תשובה ופירא בדברי רבא, **דאמר רבא שומר**

שקסר לשומר חייב השומר הראשון לשלם לבעלים אפילו במקרה
של אונס, ואם כן מדוע במשנתנו נפטר השומר הראשון מנזקי
הבהמה. מתרצת הגמרא: אין זו קושיא, משום **שאמר לה רבא, מאי**
דקתני במשנה מסרו לרועה, הכוונה שמסרו השומר **לבריויליה** –
לרועה שהוא תלמידו, ובאופן זה מודה רבא שפטור, כיון **דאורחיה**
דרועה – דרכו של הרועה, **למיסר** הבהמות **לבריויליה**, ולכן פטור
השומר הראשון, משום שעל דעת כן מסרו לו הבעלים מתחילה שאם
ירצה ימסרנו לתלמידו לשומרו, כיון שזהו דרך השומרים.
הגמרא מביאה נוסח אחר בדברים אלו: **אבא דאמר** – יש שאמרו,
דמיקתני במשנה 'מסרה לרועה' ולא קתני שמסרה לאחר, **שמע**
מינה דמאי דקתני 'מסרה לרועה', הכוונה היא **שמסר הרועה**
לבריויליה – לתלמידו, והרועה פטור מנזקיה משום **דאורחיה דרועה**
– שכן דרך הרועה, למיסר לבריויליה – למסור את הבהמות שמקבל,
לרועה שהוא תלמידו, ועל דעת כן נמסרה לו הבהמה מתחילה, **אבל**
אם מסרו הרועה **לאחר** שאינו תלמידו, **לא נפטר הרועה מחיובו**. לפי
נוסח זה מנסה הגמרא להוכיח בדברי רבא: **לימא** – שמה נאמר שדבר
זה **מסייע ליה לרבא**, **דאמר רבא שומר שקסר לשומר חייב**, וכמו
שמשמע מהמשנה שאם מסרו לאחר שאינו תלמידו חייב השומר
הראשון. דוחה הגמרא: **אמר** – אמרו בני הישיבה, **לא**, אין להוכיח
ממשנתנו כרבא, **דלמא** – אפשר שהטעם שכתב התנא 'רועה' אין זה
כדי לדייק שדווקא כשמסרו לתלמידו פטור, אלא **אורחא דמילתא**
קתני – כפי הרגילות להיות כן נשנתה המשנה, שכן הוא הדרך
שהרועה מוסר לתלמידו כדי לשמור, אבל להלכה אין חילוק בין רועה
לכל שומר, **והוא הדין בכל שומר שמסר לשומר אחר**, שפטור השומר
הראשון מתשלומי נזקיה:
הגמרא דנה בהגדרת דינו של שומר אבידה, האם החיוב שחל עליו
להיות כשומר, הוא כדין שומר חנם או כדין שומר שכר: **איתמר**,
שומר אבידה – אדם שהגביה אבידה והכניסה לביתו ונתחייב
לשומרה עד שיבואו בעליה, **רבה אמר**, **כשומר חנם דמי**, שדינו
כשומר חנם שחייב בפשיעה ופטור מגניבה ואבידה, **רב יוסף אמר**,
כשומר שךר דמי, שדינו כשומר שכר שחייב אף בגניבה ואבידה.
מבאר הגמרא את טעמי מחלוקתם: **רבה אמר כשומר חנם דמי**,
משום **דמיא הנאה קא מטי ליה** – מהי הנאה שיש לו משמירה זו,
ולפיכך דינו כשומר חנם שאינו נוטל שכר בעד השמירה. **רב יוסף**
אמר כשומר שךר דמי, **בההיא הנאה** – כיון שנהנה מחמת האבידה
בהנאה זו **ולא בעניא** – שאינו צריך, **למיתבי ליה ריפתא לעניא** לתת
לחם לעני בעודו עסוק בטיפול באבידה, משום שעוסק במצוה פטור מן
המצוה כשאנו יכול לקיים שניהם, **הוי כשומר שךר**. **אבא דמפרשי**
הכי – יש שפירשו שטעמו של **רב יוסף שאמר** ששומר אבידה **כשומר**
שךר דמי, הוא **מכיון דתקנתא שבעיה** – מכיון שהתורה חייבה את
המגביה אבידה לשמור את האבידה **בעל בורחיה** – שלא מרצונו,
ומקיים בזה מצות עשה של השבת אבידה, **הלכך** – כיון שמקיים בזה
מצוה, זה עצמו נחשב הנאה **וכשומר שךר דמי**.
(סימן לשבעת הבריייתות והממירות שהגמרא מביאה להלן, להוכיח
כרבה או כרב יוסף, **החזירה לעולם השב חייא אמרת נשךר שךר**).
מכאן ועד סוף הסוגיא (נו:) הגמרא מביאה קושיות והוכחות בענין
המחלוקת של רבה ורב יוסף האם דינו של שומר אבידה כשומר חנם
או כשומר שכר.
איתביה – הקשה **רב יוסף לרבה**

המשך מהעמוד הקודם

(אורם) מל"ת גבוהים יותר (עיי' לקו"ת פקודי ו, ד) אבל לענין תשובה - (תשובת) מ"ע גדולה יותר כי אף כו' (ראה לקו"ת ד"ה מה טובו פ"ב).

2) איך יתאים משי"כ כאן עם הידוע דיוהכ"פ ממלא כל הפגמים כו' ויש להוסיף עם מרז"ל דאין דבר העומד בפני התשובה.

אבל כאן מדבר בתשובה **סתם**, ויוהכ"פ - מצד עיצומו של יום, מבלי עבודת האדם בזה, כדמוכח גם בש"ס. ועיי' ד"ה מה טובו הנ"ל.